NEA HUND

SELBU TREKK- OG BRUKSHUND-KLUBB 19 82

NR. 3 DESEMBER 1996 ÅRGANG 14

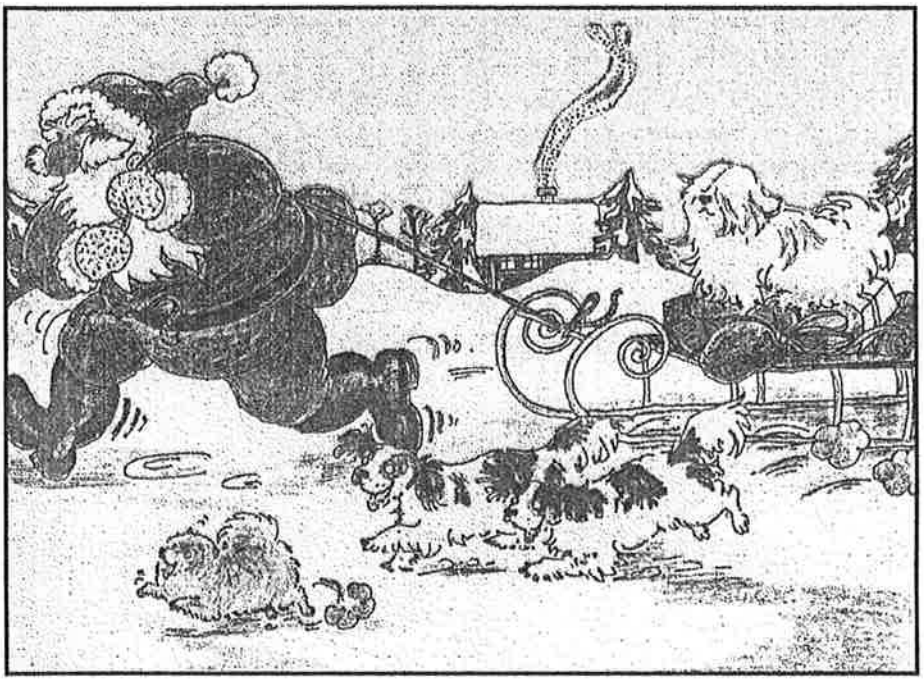

Lederen har ordet

Hei igjen,!

Ja, folkens, kalenderen sier at enda et år snart er omme. Atter en gang er det tid for ettertanke. - Hva har vi brukt all tiden til? I stedet for å la det bli en mimrestund over året som gikk kan vi kanskje foreta en liten evaluering. - Hva har jeg fått utrettet i 1996?

- Har jeg lært noe?

- Har hunden min lært noe?

- Hvilke erfaringer har jeg og hunden gjort?

Dette er viktige spørsmål å stille seg selv som hundeeier uansett hvilke hensikter man har for å holde hund.

Det vanligste motivet for å gå til anskaffelse av en firbent venn er nok at man vil ha en turkamerat eller selskap hjemme. Dette er ofte nok for oss mennesker, men ofte ikke for hunden. La oss innse at alle har vi hunder som ikke får utnyttet sine evner slik de burde få muligheten til. Hunden er et vesen med mange muligheter og en jakthund som bare blir brukt til jakt får faktisk ikke nok utfordringer.

Personlig har jeg mange unskyldninger for ikke å trene mer allsidig med mine hunder. Tid og ork er nok de mest nærliggende. Derfor bruker jeg slutten på året til å tenke igjennom hva jeg brukte hundene til i år, hva jeg har lyst til å fortsette med og nye ting det kunne være spennende å prøve. Slik setter jeg meg ihvertfall mål for arbeidet med hundene, så får neste års mimrestund vise om målene ble nådd.

GOD JUL og GODT NYTT ÅR!

Grethe

STBK

Leder	Grethe Malvik Nykkelmo	73817644
Sekretær	Wenche Randi Krogstad	73817547
Kasserer	Ann Margrete Moen	73819898
Styremedlemmer		
	Gustaf Spets	73819606
	Johnny Eggan	73818284
Støttekomitè		
	Tove Størseth	73819847
	Elin Setseng	73818132
Valgkomitè		
	Thorill Sørflakne	73817350
	Geir Arne Nordvik	-
Revisorer		
	Arnar Haugen	73819847
	Terje Erik Garberg	73819694
Materialforvalter		
	Johnny Eggan	73818284

- - -

Stoff til NeaHund sendes til:
Wenche Randi Krogstad
Nordlia 9, 7580 Selbu

NEA HUND

Organ for Selbu Trekk- og Brukshundklubb.
Utkommer 3 ganger pr. år.
Abonnement oppnås ved minst å tegne støttemedlemskap i STBK.

Redaktør:
Wenche Randi Krogstad 73 81 75 47

Skrevet og kopiert ved
Selbu DataSats

Medlemskontingent pr. kalenderår:

Familie	kr.	100,-
Hovedmedlem	kr.	75,-
Støttemedlem	kr.	50,-

Bankgirokonto 4285 07 90234

SIDEN SIST *ved Wenche*

Høstens aktiviteter har ikke vært overveldende. Et valpekurs og et par turer på lydighetsprøver for noen få av oss. To medlemmer har innkassert ny ære og berømmelse i utstillingsringen, noe jeg skriver mer om annet sted i bladet. Miljøtrening og brukshundtrening har pågått stort sett hele høsten. Dessuten har noen av oss jobbet med å ruste opp agilitybanen.

Valpekurs

Da påmeldinga på dressurkurs i august var mildest talt mangelfull, ble det bestemt at vi skulle nøye oss med et valpekurs. Interessen var stor nok og 5 stykker gjennomførte. Vi jobbet med å lære valpene å slappe av i nærheten av andre valper/hunder, kontakt mellom hund og eier, å få valpen til å gå pent i bånd og vi jobbet med sitt, dekk og innkalling. Kursleder var undertegnede.

De fem som gjennomførte valpekurset var:

Bibbi Stokkmo m/golden retriever hannhund

Ola Haave/Unni Aftret m/golden retriever hannhund

Brynhild Nypan m/rottweiler tispe

Åshild Aas m/tibetansk spaniel hannhund

Hans Aas m/tibetansk spaniel hannhund

Miljøtreninga

har som vanlig foregått på onsdager på Teigen. Oppslutningen har vært noe laber i høst, men vi var en del sammen med valpekursets deltakere. Mangelen på god nok belysning gjorde at vi avsluttet treninga for i år 6. november. Dårlig lys førte til en del unødvendige episoder mellom enkelte av hundene - mange hunder er som kjent noe mørkredd og de føler vel at de mister oversikten når det er halvmørkt rundt dem. Vi begynner på ny frisk utpå nyåret. Annonse vil komme i Selbyggen.

Brukshundtreninga

foregår fremdeles. Vi holdt stand oppe rundt skytterbanen helt til 3. november - godt gjort. Fint høstvær og ypperlige forhold i hele høst. Fikk klarsignal til trening av områdets jaktlag under elgjakta. Vi jobbet særlig med rundering for Xandy/Gustaf, Tani/Stig og Ronja til Brynhild Nypan. Pappa Arne Nypan var også med. Ronja (rottweiler) var nybegynner i bruks, bare ca. 5 mnd. da hun startet. Et godt emne. Vi så god fremgang hos samtlige. Elin og Scott har trent litt forskjellig, både spor og rundering. Geir med Zack har også vært innom og prøvd seg på rundering og felt. Xandy og Tani har gått spor innimellom, men førstnevnte liker klart rundering best. Lita og undertegnede, stakkar, har ikke fått prøvd oss på rundering - det kan ha noe med benlengden å gjøre. Men alle tofotinger har fått herjet rundt i skogen som figuranter. Lita har fått skolert seg på grus- og vegspor innimellom lange, gode terrengspor. Hun har blitt meget bra til å finne pinne-apportene etterhvert. Alle hundene har fått jobbe med feltsøk.

Helga 12. - 13. oktober hadde vi et lite avbrekk. Stig og undertegnede arrangerte kurs for 7 akitahunder med familier. Søndag stilte noen av bruksgjengen som statister. Særlig Elin var engasjert som hjelpetrener - en glimrende sådan. Hun er nå å regne som proff.

Fra lørdag 9. november har vi holdt til på og ved Årsøya. Snøen hadde lagt beslag på Skytterbanen. Det blir litt mer begrenset hva vi kan trene i lavlandet og på delvis snøunderlag, men rundering og feltsøk går bra. Dessuten jobber vi med andre bruksøvelser i tillegg til lydighet og litt vanlig miljøtrening. I og med at onsdags-treninga ligger nede nå, tilpasser vi også øvelsene til de med andre ønsker enn brukshundtrening. Så alle er altså velkommen til å være med på Årsøya lørdag eller søndag utover vinteren.

Agility

Vi hadde store planer om å arrangere agilitykurs med hjelp fra Nidaros Brukshundklubb i høst. Problemet var at vi manglet noen hindere for kunne tilfredsstille kravene til fullstendig bane. Vårt andre problem var at banen var i minste laget og at underlaget var for løst. Vi var derfor avhengig av hjelp fra noen med traktor og skrape for å få utvidet banen, og deretter noen som kunne kom-primere underlaget for oss. Alt dette midt i elgjakt og rundballpressing. De fleste skjønner hvor umulig dette kan være.

John Tronseth tok seg av utvidelsen. Gustaf sveiset hopphinder og hus til pølsa. Per Nykkelmo fikset hjulhinderet. Undertegnede sydde pølsa. Så manglet bare rulling av banen. Det var ikke det enkleste. Tiden gikk fra oss, og da Geir endelig fikk hanket i en ruller, var det for sent på året til å arrangere kurs. Derfor: Kurs i agility er utsatt til våren! I mellomtida er det fritt frem for alle å ta en tur ut på banen for å prøve hinderne. Litt snø er ingen hindring. Noen av hinderne blir oppbevart inne i brakka. Nøkkel ligger under døra.

Det er viktig at alle tar ansvar for at hinderne ikke blir ødelagt - så forlat banen i den stand den bør være i - forhåpentligvis slik den er når dere kommer dit.

Konkurranseaktiviteten

To lydighetsprøver gjensto for Lp-gjengen. Lørdag 21. september arrangerte Nidaros Brukshundklubb prøver på Nidarvold skole i Trondheim. Grått og kjølig vær var ideelt for de firbente, men noe guffent for oss på to. Elin m/Scott og undertegnede m/Lita stilte fremdeles i klasse I. Elin/Scott greide en andrepremie, men jeg og Lita måtte nøye oss med tredjepremie. Ingen av hundene hadde dagen, Scott var ukonsentrert og Lita var dau.

Premiene i Lp har ingenting med plassering i konkurransen å gjøre. For å få en tredjepremie må man ha fra 100-139,5 poeng. En andrepremie vil si fra 140-159,5 poeng. En førstepremie tildeles den som har fått fra 160-200 poeng. Konkurranse-rangeringen foregår etter anntall poeng og vanligvis kun blant de med 1. premier..

Dagen etter arrangerte Nidaros agilitykonkurranse på samme plassen. Geir ville prøve seg og fikk etteranmelde Zack. Ble disket på hjulet, men fikk blod på tann - dette var morro både for hund og eier. Nå trener han både sent og tidlig. Så blir det vel nye konkurranser til våren.

Søndag 6. oktober var det Lp-stevne på Stjørdalen. Norsk Scheferhundklubb avd. Nord-Trøndelag sto som arrangør. Maks uheldig med været. Sammenhengende skybrudd hele dagen. Alt fløt inklusive appellplassen. Både Elin, Geir og undertegnede var påmeldt. Geir m/Zack gjorde sin beste konkurranse, men ble nok en gang kun belønnet med en andrepremie - umulig dommer. En andrepremie til Elin m/Scott - deres siste konkurranse i kl. I? De har jo opprykket til kl. II. Jeg valgte å trekke Lita fra prøven - hun nektet å legge seg i blauta. Sto pal på fire stive ben da jeg skulle øve litt før fellesdekken. Jeg forsto henne godt - det var virkelig et «bikkjevær». Lydighetsprøver skal være morro for hunden også, ikke bare noe eieren gjennomfører for sin egen del. - Det går forhåpentligvis flere tog.

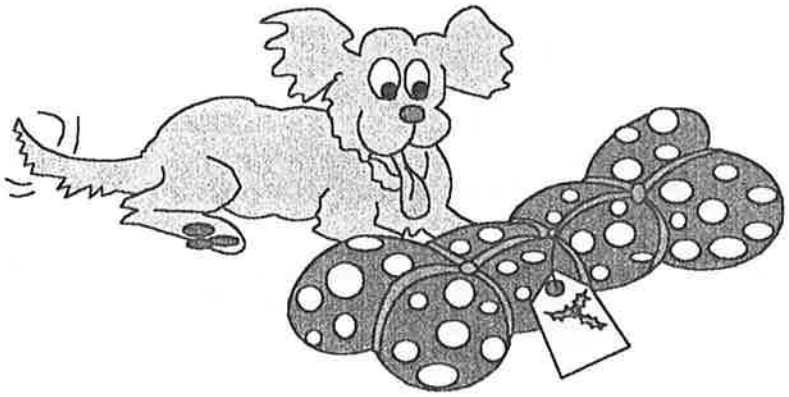

Se opp for nyttårsaften!

- ved Wenche -

Veldig få hunder kan sies å være direkte begeistret for fyrverkeri. Vi hadde en selv som absolutt skulle apportere rakettene som ble sendt til værs. Om det var fordi hun syntes de var morsomme, eller om det var hennes måte å prøve å få dem bort på, vet vi ikke. Vi får heller aldri vite hva hun eventuelt ville ha gjort med den dersom hun hadde fått tak i en rakett - heldigvis! Men stort sett kan man vel si at hunder ikke liker fyverkeri.

Årsaken kan man tenke seg; de hyler, smeller, sender ut skarpt lys, lukter «j...lig» og dessuten ser de ut som de skal falle i hodet på oss når de endelig har kommet opp (noe de også gjør noen ganger). Alt dette er det naturlig for hunden å frykte ut fra overlevelsesinstinktet.

Verst er det for de stakkarene som bor i byer og tettbygde strøk. Der smeller det gjerne fra tidlig i desember (en stor uting). Så kan man kanskje løse problemet ved å reise langt til fjells, men dette passer vel de ferreste på denne tiden av året. En annen løsning blir da å prøve å venne hunden til støyen så godt det lar seg gjøre.

Man kan være så lur at man benytter nyttårsaften til litt innspillingsarbeide - man tar ganske enkelt opp lyden av fyrverkeri på bånd. Så kan man året etter spille av lydene fra tidlig på høsten - starte med lav lydstyrke og øke på etterhvert. Det er viktig å aktivisere hunden mens det står på, driv på med noe morsomt som tar tankene vekk fra de skumle lydene. Denne metoden kan med fordel brukes forsiktig på valper. Om hunden ennu ikke har opplevd noe negativt ved nyttårsaften og fyrverkeri er det større sjanse for at det går bra dersom man forebygger.

På selve kvelden er det best at man er inne sammen hunden. Trekk for gardinene i rommet og gi den noe godt å knaske på. Ser man at den er berørt, må man aktivisere og gjerne ha ekstra gode godbiter til belønning. For all del: **IKKE SYNS SYND PÅ DEN!** Oppmuntre med kjekk stemme. Skryt av den.

Bor du i utkanten av de verste smellene - som de fleste steder her i Selbu - kan hunden være med familien ut. Dette har gått bra med våre hunder. Men vi har lommene fulle av middagsrester og holder alltid hundene i bånd og gjerne inntil oss samtidig som vi snakker om det som skjer med rolig og oppmuntrende stemme. Hundene skjønner selvfølgelig ikke hva vi jabber om, men det føles liksom fornuftig lell. De takler i alle fall situasjonen. Hunden må i alle fall ikke bli satt igjen alene. Det skal lite til før den får pannikk da.

Har hunden allerede fått skrekken og ingen forebyggende trening hjelper, bør man oppsøke det mest lydtette rommet i huset og sørge for at ikke noen lysglimt utenfra slipper inn. Sett en radio i rommet og la lydstyrken fra denne overdøve evt.

lyd utenfra. Vær sammen hunden. I værste fall kan man be dyrlegen om hjelp til å få et lett beroligende middel til hunden.

Jeg vet det finnes hunder som får totalt pannikk hver nyttårsaften og raserer rommet de er i. Disse har det ikke godt! Så la oss ta hensyn til våre firbente familiemedlemmer. Hunden er ingen pyse om den er redd fyrverkeri!

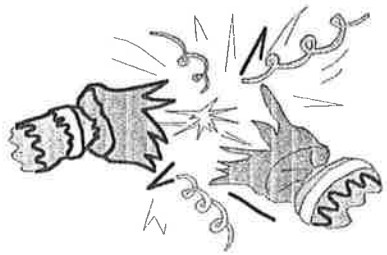

DIN DYREBUTIKK

TROPEHAGEN ZOO
- Dine dyrebutikker

Godt utvalg i
* Hundeutstyr
* Hundefôr

Anubi AS - Hellsenteret - Stjørdal
Tlf.: 74 82 58 00

Hund og barn

av Randulf Gimre.
Sakset fra Snøgg-posten nr. 1/93.

Det første møtet
Vi må ha det klart for oss at hannhunder og tisper ikke har den helt samme holdningen til barn. Bl.a. må vi ikke glemme det faktum at i hundeverdenen gir ikke tispen hannhunden- eller noen annen lov til å hilse på valpene sine de første 21 dagene.

Dette er trolig en av grunnene til at hannhunder finner på unnvikende ting når de møter nyfødte barn. For tispen stiller det seg noe annerledes. Hun skal møte barnet til en - i hennes øyne «tispe» i samme flokk. Det er da nødvendig at tispen har lavere rang blant **hunnkjønnene** enn det moren til barnet har.

Skulle hunden ha høyere dominans og derfor oppføre seg som «alfa-tispe» (den som har høyere rang) blir det hele komplisert. Det forholdet bør det ordnes opp i før barnet kommer til verden. Det finnes et utall av råd og ulike retningslinjer for hvordan vi skal arrangere det første møtet mellom hunden og det nyfødte barnet. Vi får det beste resultatet ved å arrangere et møte som så langt det er mulig bygger på hilsningsritualet mellom hunder. I en flokk hunder kan flere tisper ha valper. De ordner seg med egne revir hvor andre valper ikke har adgang. Barna må holde seg til sine egne mødre. Avstanden mellom de enkelte fødesteder ute i naturen er større enn det vi får i et vanlig hjem. Husk at Alfa-tispen har en dominerende plass og funksjon i flokken. Vi arrangerer det derfor slik at tispen er den møtende - og mor/barn de som blir møtt på hennes område. Hunden skal ikke være inne i stua når vi kommer hjem med barnet. Når barnet har vært i rommet en tid (f.eks. 30 min.) kan vi slippe hunden inn. Moren bør da sitte på sin vanlige plass med barnet på fanget. La hunden fritt få hilse. (Registrer i detalj hundens reaksjoner.) Ser du ingen tegn til usikkerhet eller aggresjon hos hunden legges barnet ned på gulvet slik at hunden kan hilse på det. Noen hannhunder blir meget frustrert ved dette. Det kan som nevnt virke unaturlig. Noen har sett hannhunder legge seg på ryggen som om de inviterer til amming, eller til kos.

At noen tolker dette som underkastelse i rang for barnets dominans kan jeg bare betrakte som en total misforståelse av hundens måte å være på. Hvordan skulle hundene da ta vare på den oppvoksende slekt?

Hundens revir og liggeplass
Skulle hunden ha «annektert» et rom i huset bør ikke barnet få overta det. Det kan selvsagt gå bra, men det er å ta unødvendige sjanser. Det samme gjelder bruk av hundens normale liggeplass. Skulle du for øvrig ha for vane å la hunden dele seng

med deg, bør du ikke bryte denne vanen nå og la barnet få overta hundens plass. Den avvenningen bør gjennomføres flere måneder før barnet kommer til verden.

Tilsvarende møteprogram bør vi arrangere når vi skal ta hunden med på besøk til andre familier som har små barn.

Trolig vil noen reagere på at det må gjøres så omstendelig. Det er også jeg enig i. Som oftest er det ikke nødvendig, men på dette feltet bør vi ikke ta noen sjanser. Husk at det er fullt mulig å utvikle en holdning hos hunden som ligger nært opp til den menneskelige sjalusi. Hunden er bare ikke så beregnende som oss at den planlegger å hevne seg.

Generell oppfatning

For å unngå misforståelser vil jeg snarere presisere at min **grunnholdning** er at hunder som angriper barn i den hensikt å skade dem - skal tas bort. Dette gjelder ikke hunder som på normal måte hevder sin rett i familien.

Problemet er at det kreves en betydelig kunnskap om hunder for å kunne se om atferden er ufarlig - eller er unormal og farlig. Det bør videre legges til at det kreves en betydelig porsjon vilje for å være ærlig mot seg selv i denne forbindelse. Jeg kan heller ikke unnlate å nevne at det ikke bare er hunden som kan være mangelfullt tilpasset. Både voksne og barn som ikke har fått tilpasse seg dyr i barneårene vil ha problemer med å opptre på en for hunden akseptabel måte. I verste fall vil en del mennesker kunne utvikle seg til hundehatere og kan opptre på måter som provoserer hunden meget sterkt. Det er da til liten nytte om vi avliver hunden. Så langt det er mulig må vi unngå at hunden vår får ubehagelige møter med slike mennesker. Møter med dårlig utviklede hunder kan også få negativ innflydelse på vår egen hund og gjøre den usikker.

Påført aggresivitet overfor barn

Det hender ikke så sjelden at hundeeiere selv behandler hunden sin slik at den blir aggresiv overfor barn.
Som eksempel har hunden samme forhold til sin egen mat som oss mennesker. Jeg kjenner ingen som aksepterer at man tar middagstallerkenen eller brødskiva fra dem. De sier ifra. Ingen vil vel synes det er noe rart i at en voksen hund jager bort en valp som vil ta maten ifra den. En vel balansert dominant voksen hund tar heller ikke maten fra en liten valp når det er dens tur til å spise. Hunden betrakter våre barn tilnærmet som om de var valper. Det er altså naturlig at hunden sier ifra at «det er min mat». Men det er en type atferd vi **ikke kan ha i en familie** og som må endres. Måten vi gjør dette på er avgjørende. Velger vi feil måte vil vi gjøre vondt verre.

Jeg kjenner flere (flest menn) som i slike situasjoner tar hunden fysisk for - som det hevdes - å vise hvem som er «sjefen». De forteller med dårlig skjult stolthet - den tør ikke knurre når jeg tar matfatet.

Hvor galt dette er skjønner vi når vi stiller spørsmålet - hva var årsaken til at det ble kamp? Svaret er barnet - tror noen at en blir glad i det som er årsaken til at en får en omgang juling?

Bruker du slike framgangsmåter rører nok ikke hunden barnet når du er tilstede - det har du nektet den, men hva tror du kan skje når hunden blir alene med barnet? Du har utviklet en holdning i hunden slik at den er redd deg og hater barnet ditt. Hunden har også det til felles med oss at den forsvarer den plassen den ligger på - der vil den ha fred og ro.

Kommer barnet krypende inn til den på liggeplassen, kan den si ifra. Tar du den da på tilsvarende måte som nevnt ovenfor er du nærmest sikret et varig negativt forhold mellom hund og barn. For kort tid siden besøkte jeg en familie med to små barn og en hund på 18 mndr. Jeg ba om at barna og faren var ute når jeg kom. Hunden hadde da normal atferd. Når barna kom inn ble den noe stresset. Til slutt kom faren inn. Da skalv den av usikkerhet og kunne ikke finne ut hvordan den skulle oppføre seg. etter en tid la den ved siden av stolen jeg satt i.

Redselen var ikke vanskelig å lese - øynene flakket stirrende og tungespissen ble ført fram og tilbake mellom fortennene. Det var en bra hund. Det var også prektige barn, men de hadde virkelig behov for at noen satte grenser for hva som var høvelig eller ikke høvelig måte å oppføre seg på overfor hunden. Faren i huset skjønte ingenting om det jeg prøvde å forklare. Jeg kan bare si «stakkars hund». Den hadde ikke valgt en slik eier, men var kjøpt som slave.

Atferdsanalyse

Det går ikke lang tid mellom hver gang jeg analyserer atferden til hunder som har eller viser tendenser til uønsket atferd mot barn. Det er en sterk utfordring å gjennomføre en slik analyse. Faamilien forventer å få en konklusjon og et råd de kan stole fullt og helt på. Tar jeg feil kan barn bli skadet - eller en ufarlig hund unødvendig bli tatt bort. I ekstreme tilfeller av ubalanse er det relativt lett å finne ut av. Det gjelder selvsagt også de hundene som er i balanse. Men det finnes ikke eksakte mål i atferdsanalysen. Dette må tolkes ut fra de svært mange atferdsdetaljer og signaler hunden gir under testen. I tillegg må en holde et våkent øye på eieren. Det finnes ikke fasitsvar for balanse eller ubalanse når det gjelder atferd. Grensetilfeller er det meget vanskelig å tolke. Og som nevnt kan det for enkelte hunder være avhengig av eeierens kunnskaper og den måten de behandler hunden på om den er/blir farlig eller ikke.

Noen kommentarer til Randulf Gimres artikkel

For å unngå eventuelle problemer i forbindelse med ny baby i familie der hunden hittil har vært «enebarn» er det som nevnt viktig å forebygge. Vanligvis blir man nødt til å legge om en del av den daglige rutine med hensyn til lufting og trening av hunden. Da bør dette skje allerede i god tid før barnet blir født. Hunden er et vanedyr som fort blir avhengig av sine faste rutiner. Dersom babyens ankomst samtidig resulterer i kortere lufteturer til nye tider, fravær av hyggelige treningsøkter, delvis avvisning fra daglige hyggestunder med kos og pelsstell osv vil dette kanskje være like urovekkende for hunden som det nye familiemedlemmet.

Randulf Gimre nevnte et tilfelle der tispen var alfa over familiens menneskemor. I sannhet en heller guffen tanke! En hund som befinner seg over familiens voksne personer i rang er ikke god å ha i huset! Dette går det som regel an å gjøre noe med - som nevnt i artikkelen «Hvem bestemmer egentlig her?» i forrige nummer av NeaHund.

Så til neste punkt - man kommer hjem fra fødestua med babyen. Å ta hunden ut av rommet er en god idee. Dette kan også gjelde når det kommer fremmede på besøk. Dersom hunden er i et tilstøtende rom vil den ha mulighet for å venne seg til de fremmede lydene fra den nyankommede på forhånd. Videre trenger man ikke å legge babyen på gulvet for at hunden skal få gjøre seg kjent med den. Det går som regel like bra å ha barnet i sofaen når dette skjer. Og forutsetter man at barnets mor er alfa, er det greit at hun sier ifra på en vennlig måte at «nå er det nok». Det er hennes baby - det vil hunden skjønne (dersom den er normal i hodet). La hunden få være med å se og lukte når dere steller barnet, når mor ammer eller gir mat osv. Vanligvis vil hunden roe seg etter at den første nysgjerrigheten har gitt seg.

Noen synes det er veldig «søtt» når hunden vokter over babyen. Men dette kan bli direkte farlig for omgivelsene dersom det får utvikle seg. Derfor er det greit å si ifra til den at «jeg er sjefen her i flokken og jeg skal passe på alle valpene - innbefattet deg». Det vil være naturlig for hunden å være med å passe på «den nye valpen» så lenge babyen er liten og hjelpeløs, men det kan snart utarte til noe vi ikke greier å kontrollere. Overbevis den om at du har kontrollen og gi den andre jobber som å plukke opp klær som har falt ned eller å rydde barnets leker opp i lekekassen ol. Og så er det selvfølgelig veldig viktig at hunden får sin del av dagen sammen med en av dere med lydighetstrening/agilitytrening eller brukshuntrening. Og like mye kos og klapp som før babyen kom.

3 gode regler å lære barn i forhold til omgang med hunder (det finnes mange flere):

Ikke gå bort til en hund som står i bånd!
Ikke forstyrr en hund som sover eller hviler!
Ikke forstyrr en hund som spiser!

Wenche

POLARIS®

Importør for Norge:
KELLOX
Tel: 64 94 50 00

Se den hos oss:

Gode tilbud på snøscooter, ATV. og utstyr.
Stikk innom for en uforpliktende prat.

MOTOR & FRITID

7580 Selbu
Telefon/telefax: 73 81 76 44. Mobil: 94 65 51 23

To medlemmer med suksess i utstillingsringen

To av STBK's medlemmer har gjort seg bemerket i utstillingsringen i 1996. Det er Rune Alsethaug med rottweilerhannen Zeek og Ove Egil Uthus med schäferhundtispa Kafka.

Rune og Zeek startet utstillingskarrieren på NKK's utstilling i Trondheim i mai. Da stilte Zeek i klassen for juniorer, dvs. hunder som er mellom 9 og 15 måneder. De ble belønnet med 1. JK og 1. JKK. Det vil si at Zeek vant konkurranseklassen for junior-hannhunder.

22. september stilte de på nytt opp - denne gangen på Norsk Rottweilerklubb avd. Trøndelag's utstilling på Klett. Nå hadde Zeek passert aldersgrensen til unghundklassen som går fra 15 til 24 måneder. Der ble det totalt utklassing av resten av rottweilerne. 1. AUK - 1. AUKK og Hederspremie (HP) i unghundklassen, 1. pris i Vinnerklassen (1. VK) for hannhunder og Certifikat (Cert), som kun deles ut til hunder av prima klasse. Det deles ut maks. et certifikat til hannhunder og et cert. til tisper pr. rase pr. utstilling. Videre ble Zeek beste hannhund av rottweilerne (1. BHK) og Best i rasen (BIR) i konkurranse med beste tispe. Vi regner med at dette ga mersmak og at Rune dukker opp på nye utstillinger i året som kommer.

Kafka til Ove Egil har foreløpig vist seg fram i valperingen - også hun med svært gode resultater. Alle med ambisjoner starter på toppen!? Kafka fikk brynt seg på selve Utstillingen for alle schäferhundfrelste - nemlig Norsk Vinnerutstilling for Schäferhund som ble arrangert på Lillestrøm i julivarmen. Hun ble kåret til Norsk vinner i klassen 4-6 måneder, tisper og ble i tillegg 2. beste valp (2. BIS-valp).

I august gikk turen til Mo i Rana og Norsk schäferhundklubb avd. Helgeland utstilling. Der ble det BIS-valp til Kafka. Så sto avd. Nordenfjelske av Norsk Schäferhundklubb for tur i september. Vinner av klassen 6-8 måneder og 2. BIS - valp ble belønningen der.

Sessonen ble avsluttet i silregn på Stjørdal der resultatet ble andreplassen i klassen 6-9 måneder. Vi ser frem til å følge henne neste år.

Men all denne ære og berømmelse som tilfalt disse to ekvipasjene i året som snart er forbi blekner nok imot de andre storhendingene som skjedde henholdsvis i juni for Rune og Trude og i juli. for Ove Egil og Wenche. Da ble det familieforøkelse, første gang for begge parene.

STBK gratulerer med alt og ønsker dem lykke til videre!

Årsmøte 1996

fredag 7. mars kl. 19.00

på
Selbu videregående skole

Årsmøtesaker må være styret
i hende innen
fredag 21. februar.

Brev med saksliste og program for kvelden
vil bli sendt ut senere.

Vi håper så mange som mulig møter opp!

Styret

ROLLEN SOM LEDER

Sakset fra boka «Inkalling er så mycket mera» av Memea Mohlin. Del 4.

Lederskap = forholdet mellom deg og hunden.

«Prater» du med hunden din?

Hvordan omgåes du med hunden din? «Prater» du med den? For mennesker er ordet uerstattelig. Når vi omgåes hverandre er det ofte det samme som at vi prater. At hundene våre ikke forstår det norske språket er vel ikke noen revolusjonerende nyhet. Tross dette må det stadig gjentaes ettersom vi mennesker er så avhengige av det muntlige språket, samtidig som det er så selvfølgelig for oss. Vi tror at hundene våre hører på oss når vi kommer med våre beskjeder. Egentlig er det nok oftere slik at de *ser* budskapet vårt. På samme måte som den oppfatter andre hunders gester - signaler - leser den kroppsspråket vårt. For selvfølgelig har til og med vi mennesker et kroppsspråk selv om vi vanligvis ikke er klar over at vi bruker det.

Å omgåes hunden ved å «prate» med den kan virke ødeleggende. Hvordan ville du selv oppføre deg dersom du gikk tur med en kinesisk venn som forteller deg om tusen forskjellige ting på for deg sitt fullstendig uforståelige språk. Når du spørrende ser på henne, bryter hun ikke av, men ler og prater videre. Hvor lenge ville du klare å være høflig og late som om du hører etter og forstår? En hund kan ikke være høflig. Den gjør ting for egen vinnings skyld eller muligens for flokkens. Skjønner den ikke hva du vil eller *at* du vil noe, kommer den til å slutte å høre på deg. I verste fall kan hunden komme til å oppleve deg som en slags bakgrunnsmusikk (som i butikken). Noe som stadig strømmer på og som man bare hører på når man føler for det.

Går det an å snakke hunden til rette?

Mennesker trenger ikke å være så fysiske for å omgåes med hverandre. Vi legger stor vekt på å løse konflikter med ord og ikke ved hjelp av håndgripeligheter. Samme resonnement overfører vi ofte til hunden. Vi glemmer at hunden ikke kan resonnere eller bli resonnert med. At en hel del ord bare virker forvirrende på hunden.

Tenk deg selv inn i en situasjon der du ikke forstår språket. For eksempel at du er turist i Kina. På et marked ser du en merkelig gjenstand og løfter opp den for å kunne se nærmere på den. Et menneske kommer fram og sier vennlig, men noe opprørt en hel masse til deg på kinesisk. Av ren forbauselse setter du ned gjenstanden. Personen fortsetter en stund med sitt opprørte snakk, men går etterpå sin veg. Da gjenopptar du interessen for gjenstanden. Personen kommer tilbake og sier en hel del til deg. Etter en stund forlater hun deg med et sukk.

Ville du i dette tilfellet forstått at hun to ganger hadde prøvd å forklare deg at du ikke skulle røre denne gjenstanden? At hun etter en stund anså deg som umulig og derfor ga opp.

Budskapet hadde antagelig vært enklere å oppfatte dersom personen med sin mimikk tydelig hadde vist deg sitt misshag og latt stemmen lyde forurettet i stedet for vennlig. Hadde vedkommende også slått om og begynt og le når du satte fra deg gjenstanden, hadde du antagelig hatt lettere for å forstå at hennes opprørthet hadde å gjøre med din håndtering av gjenstanden. Da hadde du kunnet forstå hva hun mente uten å skjønne hva hun sa ved å lese kroppsspråket hennes.

Vi ser ofte like ut

Hunder seg imellom kommuniserer med gester - fremforalt blikk - ikke med ord. Du kan ikke fortelle hunden om din sinnsstemning, det går lettere dersom du heller viser den det. Svært mye av kroppsspråket er det samme for hunder som for mennesker. Avslappet kroppsholdning og rolige bevegelser inngir fortrolighet uansett om mottakeren er hund eller menneske. Rynkede øyenbryn og stirrende øyne oppleves som ubehagelige for den de rettes mot hos begge artene. Ved et aggresivt utfall beveger hunden seg fort og overraskende noe som også kjennetegner mennesket. Tvetydige budskap skaper usikkerhet hos det litt veke individet. Hunder med mye egenvilje bryr seg ikke og fortsetter å gjøre det den synes er mer interessant og gir blaffen i det uklare mennesket.

Når du korrigerer hunden din skal du se sint ut og høres bister ut i stemmen. Du kan ikke kjefte på hunden med vennlig stemme og ta i den med «myke» hender. Sjansen er stor for at hunden ikke hører på deg når du korrigerer, men heller ikke vil koses med av deg. «Klemmene» dine er tross alt noe underlige.

Ved hjelp av fakter kan hundene løse de fleste konflikter seg imellom, kraftdemonstrasjoner behøves kun unntaksvis. Et strengt blikk, spent kroppsholdning, noen truende skritt i retning vedkommende er ulike typer advarsler som gjør at fysisk konfrontasjoner sjelden trengs. Men skulle den andre hunden ikke respektere disse advarslene må den truende vise at den både kan mene alvor med trusslene og bevise at den andre er både mentalt og fysisk underlegen. Skulle hunden din ikke reagere på «advarslene» dine, får du, som en annen ville ha gjort, ta tak i hunden din slik at den får oppleve at den er såvell fysisk som mentalt svakere enn deg.

Nyansèr stemmen

Hunden kan aldri lære seg det norske språket, men den er flink til å lære seg lydkombinasjoner og tonefall. Nyansèr

stemmen, tonefallet er det viktige, ordene er av sekundær betydning. Prøv å si: «Gå ut!» med streng stemme. En stund senere kan du si: «Gå ut?» med vennlig, spørrende stemme. Den barske utalen resulterer antagelig i en motløs hund som går unna, den vennlige i en hund som glad danser mot ytterdøren for nå blir det tur. På samme måten blir hunden usikker om ordet «Nei!» og «Braa!» sies i samme tonefall. Legg derfor vekt på å variere stemmen fra dyp buldring til lyst kvitter. Dersom du vil at hunden øyeblikkelig skal adlyde dine beskjeder må du være så tydelig at hunden aldri trenger å lure på om du gir den oppmuntring/ros eller negativ respons. Det skal den høre straks du åpner munnen.

Høyrøstet

Unngå å øke stemmevolumet når du skal korrigere hunden din. Hunden prøver alltid å tilpasse seg din sinnsstemning. I vild tilstand er det et spørsmål om å overleve når de øvrige flokkmedlemmene raskt oppfatter lederens humør og tilpasser seg dette. Tenk om ulvelederen forsto at det var fare på færde og oppførte seg deretter, mens de andre ignorerte ham og foretrakk å leke videre!

Dersom du er opprørt tror hunden at det er grunn til det og blir også opprørt. Forsøker du å dempe hunden ved å hyle «Nei!», kommer resultatet sannsynligvis til å bli det motsatte. Hunden hisser seg bare mer opp i sitt forsøk på å være på samme nivå som deg.

En måte å forhindre seg selv i å øke stemmevolumet på er å knurre til hunden. Knurring forstår hunden godt og dessuten går det ikke an å knurre høyt. Vi kvinner har en tendens til å la stemmen gå opp i falsett når vi er opprørte. Prøv å gjøre det når du knurrer!

Ikke prat unødig

«Ikke tiss på herr Nilsens postkasse - da blir han sur». Budskapet er ikke vanskelig å oppfatte for et menneske, men for hunden er det desto vanskeligere. Hva var kommandoen? Tja, det skulle kansskje være «Ikke tiss», dersom nå noen går inn for å lære hunden negativer. Et kort «Nei!» akurat idet hunden er i ferd med å løfte bakfoten hadde vært adskillig mer forståelig for hunden.

Unngå å pakke inn budskapet ditt i en hel del uvesentlig nonsens. «Men Fido, hørte du meg ikke. Nei, sa jeg, ikke tiss der da.» I og med at så mange ord tulles rundt budskapet er faren stor for at hunden ikke oppfatter det.

La formaningene være positive

Ikke la beskjedene dine få en ubehagelig klang. Kjeft på hunden dersom den ikke lystrer, men ikke gjenta formaningen. Oppfordre den deretter på nytt, men med hyggelig stemme. Det skal være positivt å utføre det du ber den om selv om det ikke er valgfritt for hunden om den vil gjøre det eller ei.

Budskap eller bare hygge

Nå må du ikke tro at du aldri kan si mer enn to ord etter hverandre til hunden. Men så lenge du har et budskap du vil hunden skal forstå, er det viktig at du er tydelig. Sitter du derimot å koser med hunden kan du selvsagt prate om du vil det. For hunden sin del er det kanskje ingen forskjell på om du maler som en katt eller bare sitter stille og kjæler med den. Det finnes til og med hunder som «knurrer» når det er riktig trivelig. Så lenge du ikke vil formidle et budskap kan du fortelle lange historier. Men vil du ha hunden til å lystre og gjøre det du ønsker skal du legge vekt på å gjøre budskapet enkelt og kortfattet.

(fortset.)

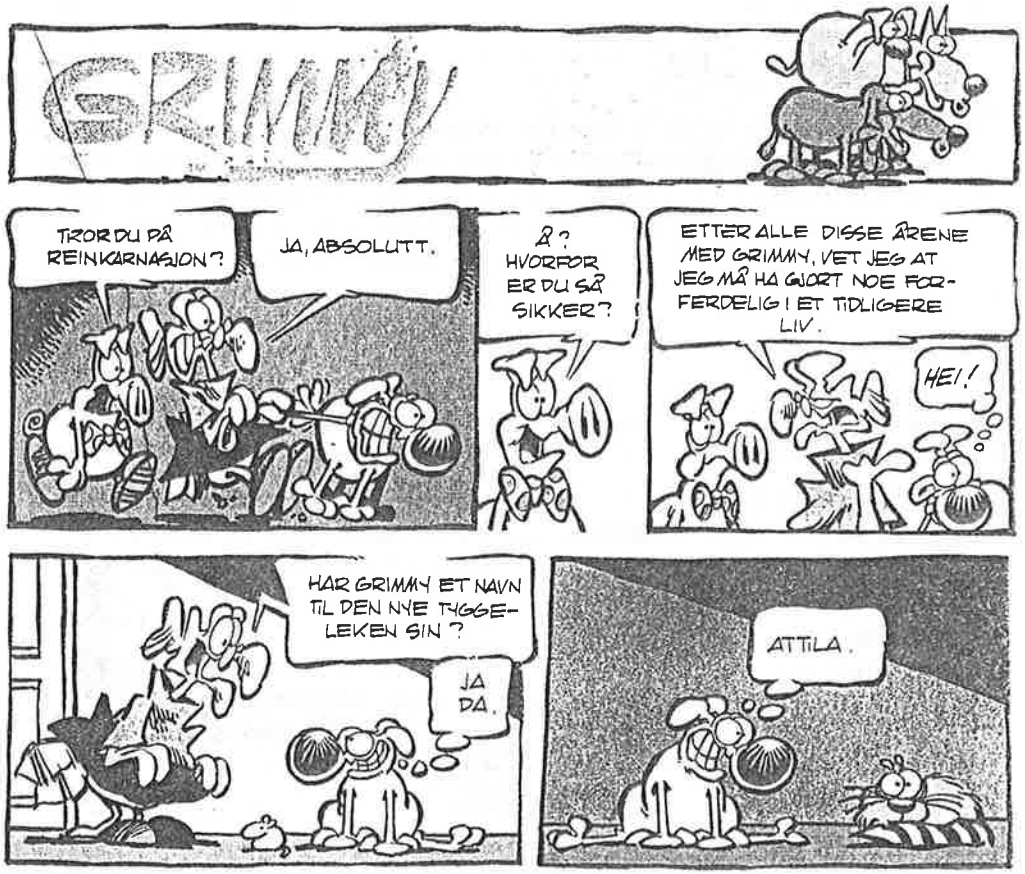

Diverse aktiviteter med hund

Hundekjøring

av Turid Næss
Saksetfra Snøgg-posten nr. 1/93

Hunder synes det er morsomt å jobbe. Hvorfor ikke prøve å kombinere det nyttige med det behagelige, og trene opp husets firbente til å trekke en del av bagasjen i pulken inn til hytta, eller minsten på skitur, eller hjelpe poden over de verste kneikene - før han begynner å bli sliten? Da blir skituren mye morsommere, og bikkja kroer seg fornøyd på plassen sin etter endr tur - det samme gjør du.

Dessverre er det de færreste av oss som har anledning til å satse all sin tid - og penger, for virkelig å drive med hundekjøring på et høyt nivå. Men alle kan drive med hundekjøring - med den hunden du har.

To stilarter

Hundekjøring i Norge i dag er delt inn i to stilarter, nordisk stil og sledehundkjøring. Nordisk stil foregår med ski og pulk med 1 til 4-5 hunder innspent i stive glassfiberdrag. I sledehundkjøring bruker du ikke ski, men står bakpå sleden (en myk sparkstøtting av tre) med 3 til 10-15 innspent i line foran. Totalt finnes det vel 4 500 hundekjørere i Norge - fordelt på 90 klubber landet rundt, hvorav 700 deltar i konkurranser (-93-tall).

Minimalt med utstyr

Hundekjøring ER gøy - selv om det krever en viss innsats og tålmodighet. Du trenger minimalt med utstyr for å begynne; et par ski, en ordentlig snørekjøresele, strikk og belte - og en trekkvillig hund.

Alle hunder med litt størrelse kan du fint få trent opp til å trekke - enten deg eller pulken til hytta eller ungene på sklibrett eller sparkstøttingen - men det nytter ikke å ta kjæledyret rett fra sofakroken og ut i snøen og tro at den skal hive seg ivrig i selen.

Grunntrening

Grunntreningen er viktig - sommeren og høsten igjennom på sykkel, i vannet, løpe løs - før snøen kommer og du skal forsøke deg på den første snørekjøreturen. Da er det viktig at du har trent inn et visst minimum av dressur, så som innkalling, gjerne høyre og venstre, og ikke minst: STÅ!

Myk start

De fleste hunder synes det er gøy å gjøre en innsats - men da må du sørge for at den ikke får en for tøff start. Ta pauser når du ser det går tyngre og farten går ned - kombiner med litt lek før du setter avgårde igjen. Ettersom formen blir bedre, orker hunden å trekke lengre og lengre ad gangen. Ros er viktig når den gjør noe riktig.

Første gang foran pulken kan være spennende, og det er en klar fordel om det er nysnø. Særlig unge hunder trenger en myk og stille start - pulken bråker ikke så mye på nysnø, og fallene blir adskillig mykere.

Unngå at hunden får dårlige erfaringer i starten - for eksempel er det lite lurt å dra på snørekjøretur midt i den verste «rushtrafikken» en fin solskinnssøndag i marka. Det kan fort oppstå uheldige situasjoner som en uerfaren trekkhund ikke glemmer så fort . . . .

Hunder kan ikke delta i konkurranser før de er 18 måneder, og de må være to år for å delta i løp over 15 km.

Valg av rase

Valg av rase er en smaksak. Det viktigste er å finne ut hva du kan tenke deg å bruke hunden din til. Ønsker du deg en ren familiehund, som kanskje kan trekke litt med ungene på sklibrett? Eller en robust hund med deg på overnattingsturer ute vinterstid? Vil du kombinere familiehunden med jakt? Eller vil du satse - på turløp eller konkurranse?
Valget er ditt - men for at dere skal ha glede av hverandre i 12 - 13 år, bør ihvertfall friluftsinteressen være felles. Da har du glede av hunden hele året - sommer som vinter.

Det er skrevet en del bøker om hundekjøring. Selbu Folkebibliotek har to i hyllene sine som det går an å lese i dersom man vil vite mer om denne aktiviteten. I bokandelen er det flere. Dessuten kan man ta kontakt med Norges Hundekjører-forbund,

red.

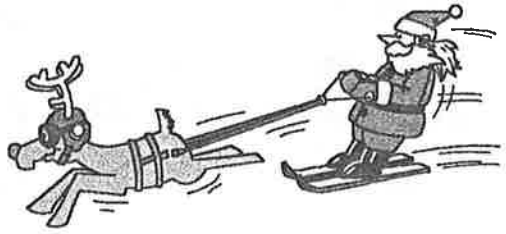

FRA VALP TIL FØRERHUND FOR BLINDE

Sist høst bestemte styret i STBK at klubben skulle være med å gi økonomisk støtte til Norges Blindeforbunds Førerhundskole. Pengene går til treningen av et kull med labrador retriever valper som skal læres opp til å bli førerhunder for blinde. Som en motytelse vil vår klubb få tilsendt fire rapporter om valpene og Førerhundskolen. På den måten kan vi få et lite innblikk i hvordan en hund forberedes til å bli "øyne" for en ikke-seende person. Her kommer tredje brev.

- - -

Førerhunden skal lose sin eier trygt utenom alle hindringer og farer

- Derfor lærer vi hunden til å tro at den er to meter høy og to meter bred. Førerhunden skal stoppe ved fortauskanter og trapper, gå utenom hull og fordypninger i veien og alle hindringer - også hindringer som er i luften over hunden.

Førerhunden gir frihet og uavhengighet

I samarbeid med brukeren skal førerhunden finne veien til bestemmelsessteder, krysse gater forsvarlig, finne dører og trapper, hente gjenstander som eieren har lagt fra seg eller mistet - kort sagt: Være den synshemmedes øyne i hverdagen.

Hvordan kan førerhunden se forskjell på rødt og grønt lys?

Den ser ikke forskjell. Førerhunden orienterer seg i lyskryss ut fra hvordan den forstår trafikkbildet. Den kan derfor bli forvirret dersom du går på rødt lys.

Test og trening

Når hunden er 1 ½ - 2 år, kommer den fra fòrvert tilbake til Førerhundskolen for å testes. Testen tar 14 dager. Dersom hunden passerer testen fysisk og psykisk, går den videre i trening for å bli førerhund. Treningen foregår over 4 - 6 måneder. Det er Førerhundskolens egne spesialutdannede førerhundtrenere som står for opplæringen.

Samtrening

Når hunden er ferdig med sin opplæring, finner vi en bruker som passer sammen med hunden. Vi vektlegger blant annet begges gemytt og fysiske størrelse. Så trener hund og eier sammen. Denne samtreningen foregår i ca. en måned og avsluttes med en eksamen hvor Rikstrygdeverket er med og godkjenner ekvipasjen.

Det koster å utdanne førerhunder

Førerhundutdannelsen er meget kostbar. Dette henger sammen med kvalitetskravet Førerhundskolen stiller, både til hundene og deres utdannelse. Videre prioriterer vi ressurser på vedlikeholdstrening og etterutdanning av førerhundene.

Totalt koster en godkjent førerhund fra Norges Blindeforbunds Førerhundskole kr. 175 000,-. Av dette dekker Rikstrygdeverket kr. 137 000,-. Dette innebærer at Norges Blindeforbund må samle inn ca. kr. 40 000,- for hver godkjente førerhund.

Førerhundskolen stiller strenge kvalitetskrav til hund og trener.

Rimelig hundeforsikring i Gjensidige.

Ta kontakt med oss!

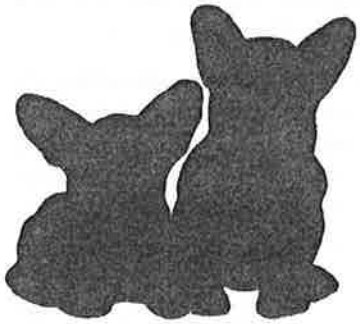

GJENSIDIGE
Sør-Trøndelag
7580 Selbu, tlf.: 73 81 79 00

VALPER TRENGER RO OG TRYGGHET

Sakset fra svensk «Hundsport» nr. 7/8 -96. Skrevet av Mickie Gustafson. Serien heter «Ett fall ur Mickies praktik».

Mange valpeeiere er ofte så ambisiøse og ønsker å gjøre det så bra for sine valper at de ganske enkelt overstimulerer dem. I stedet for å slappe av, kose i sofaen og ta valpetiden med ro blir det for mange små en hektisk tid. Dette resulterer i at valpene blir stresset, overaktive og ukonsentrerte. Enkelte valper får til og med alvorlige søvnproblemer! De har ganske enkelt ikke tid til å kjenne etter og oppdage at de er trøtte.

Det er nå fjerde gangen vi treffes på valpekurset og den ene formaningen følger den andre. En del valper eller voksne også for den del, bruker å være litt «uttafor» på det første møtet.

Men allerede andre gangen blir de mer husvarme og viser hva matmor og matfar kaller «sitt rette jeg». **Jacky**, cavalier king charles spaniel, var først ute med å være seg selv fra starten av. Han er visselig glad som få, men utrolig stresset og ukonsentrert. Etterhvert kom tibetaneren **Lisa** tett etterfulgt av boxeren **Olle**.

Begge disse to innså snart at andre hunder er mye morsommere enn matmor og matfar. Dermed er all kontakt brutt i denne situasjonen. Collien **Flower** og spisshundblandingen **Ture** har nå kommet over nysgjerrigheten på de andre og retter oppmerksomheten kun mot hverandre. De vil bare leke, så adjø med all kontakt der også.

Chow chow-valpen **Wilma** spiller opp til sitt rykte og er helt fjern. Hun enser ikke at det finnes noe ovenfor bakken der hun borer nesen nedi og ploger seg fram. Matfar's eksistens har hun for lengst glemt.

Nå er det omtrent som det bruker å være - 6 valper av 10 er for anledningen hinsides all kontakt og altså ikke innstilt på å samarbeide.

Valpene er ganske enkelt for stresset!

Til tross for at det er et valpekurs der hovedhensikten er å forsterke kontakten mellom valp og eier og der ingen skal kjenne seg presset til å utføre storverk, så er det mer enn hva mange valper klarer.

De er ganske enkelt for stresset!

Altså får vi rolig og metodisk prøve å finne en fremkommelig veg og det lykkes i de fleste tilfeller selv om det .noen ganger kan ta litt tid. Men tilbake finnes det alikevel en viss prosent *«stressvalper»*. De befinner seg i en helt annen verden og er nærmest uimotakelige for alle former for innlæring.

Nå starter det store *«detektivarbeidet»* - det gjelder å finne årsaken til stressoppførselen deres - og vegen tilbake.

Vanligvis overstimulert

Ved en grundig gjennomgang viser det seg som så ofte, at de fleste valper er stresset pga at de helt enkelt får for mye stimulering.

Den tibetanske spanielen **Sara** er alene hjemme mesteparten av dagen med unntak av når lillebror går hjem fra skolen i langfri for å gi Sara en *«hurtigluftìng»*. Hurtigluftingen pleier å bestå av tyve minutters ballspill sammen med lillebror og hans kamerater.

Når hele familien har kommet hjem konkurerer de om å ta hånd om Sara. Matfar leker kampleker, matmor steller pelsen og lillesøster trener sirkuskunster. Lillebror er unntaket - han hører på CD, han har jo allerede gjort sitt.

Collien **Flower** og spisshundblandingen **Ture** er bestevenner og leker med hverandre hver dag.

De løper rundt over stokk og stein, bryter, jager hverandre og hisser seg opp til bristepunktet mens eierne (som også er bestevenner) spaserer ganske langt.

Valpene får altså både lek og tur i en omfatning som til og med skulle få en fullvoksen hund til å gå på høygir. Når de så senere kommer på valpekurs har de så mye overskuddsenergi og er så vant til å hese rundt at det slett ikke er rart om de retter mer oppmerksomhet mot hverandre enn mot sine respektive eiere.

Boxeren **Olle** mosjoneres med sykkel, vistnok *«bare»* to ganger i uka! Noe som i seg selv kan være nok til å stresse en voksen hund. I tillegg til dette underholdes han med diverse kampleker *(matfar elsker den leken)* og lek med naboens voksne schefer. At Olle i det hele tatt er tilgjengelig for kontakt er et under for meg.

Wilma, chow chow-valpen er alene hjemme totalt 7 timer hver dag! Om nettene sover hun på kjøkkenet. Helgene tilbringer hun mesteparten av tiden bundet i langline i hagen. Ikke noe rart at kontaktøvelsene kan kreve en hel del anstrengelser fra matfar og matmors side.

Wilma lever jo nesten utelukkende for seg selv. Hun vet nok ikke riktig hva man *«trenger menneskene til»*.

Jacky oppfører seg likedan nå som første gang, men nå er han i godt selskap og matfar, som i starten syntes dette var svært pinlig kan nå endelig slappe av. *Nå ser han jo med egne øyne:* Hans Jacky er ikke den eneste som er litt besværlig og vanskelig å få kontakt med.

Nå våger matfar også å fortelle mer detaljert om hvordan Jackys dag ser ut: Jacky elsker å løpe etter pinner og baller. En favorittlek han gjerne og ofte gjør med naboenes barn.To ganger i uken er han med til ridehuset og der kan han leke med stallhunden

Oscar, som er en voksen irsk setter. Jacky sover nesten aldri om dagen - han er stadig på jakt etter nye opplevelser.

På tide å roe seg ned

Etter å ha kommet så langt i *«detektivarbeidet»* kommer neste og kanskje den viktigste fasen i arbeidet mitt, nemlig å få hundeeierene til å slutte med aktiviteter som stresser mange hunder!

Mest i risikosonen er nettopp valper, delvis for at de er mest formbare og delvis for at valpeeierne noen ganger er mer ambisiøse og entusiastiske enn eiere av voksne hunder. Dersom ambisjonene kunne vært spart til valpen ble større kunne vi berget valpens psyke og den fikk utvikle seg i sitt eget tempo.Valper trenger ro og trygghet. Akkurat som små barn trenger de ro, trygghet og mye søvn. Legg til mat og kjærlighet så har de allerede dekket mesteparten av sitt behov. Mosjon og stimulering kommer langt ned på prioriteringslisten.

Hvem ville foresten komme på den idèen å fly rundt i mosjonsløypa med ettåringen som nettopp har lært seg å gå? Sikkert og visst er det at det eksisterer en overflod av aktiviteter for små barn med det resultatet at det finnes en mengde overstimmulerte barn. Og hvordan pleier de å oppføre seg? Høylytte, bråkete, vanskelige å få kontakt med, vanskelige å få til å høre etter.

Mange barn idag har søvnproblemer, hodepine, magevondt osv. Stessymptomene bruker å inntreffe allerede i førskolealder. Så hvorfor skulle våre valper være forskånet fra dette?

Behov og ikke-behov

Da vi ennu en gang har snakket inngående om valpers behov og *«ikke-behov»* blir stemningen på kurset nærmest løssluppen og valpeeierne snakker i munnen på hverandre. De er så forunderlig lykkelige over å ha gjort så mange feil.

Jeg deler gjerne gleden deres. For har man gjort feil så finnes det jo muligheter for å gjøre rett. Fulle av entusiasme skal de nå gå hjem og sanere bort stresset i miljøet.

For mange er det vanskelig å tro på stressbegrepet som sådan. De har vanskelig for å tro at en valp ikke har godt av å leke jaktlek, morsjoneres osv når de jo synes det er så morsomt.

Nå vet jeg at vi om kort tid kommer til å ha en samling rolige og harmoniske valper på kurs. Når valpeeierne endelig skrur ned på ambisjonene og begynner og ta det rolig med valpen, blir de fleste valpene også roligere og dermed mer mottagelig for kontakt og innlæring.

Jacky var ikke noe unntak og da matfar endelig så resultatet kunne han om enn noe motvillig gå med på at:

- Det er klart , en del hunder er kanskje mer følsomme overfor miljøpåvirkninger enn andre, jeg visste bare ikke at Jacky var så følsom.

Jeg begriper bare ikke hvorfor ingen har sagt dette før, sa han og skottet underfundig bort på meg.

Valpete og glade med måte

Da det gjensto to treningskvelder på valpekurset oppfører de fleste valpene seg på en normal måte. De er fremdeles valpete og glade som valper skal være, men de er ikke lengre så glade at de hverken ser eller hører.

De kan faktisk, selv om det er andre hunder i nærheten. søke seg til matmor/matfar. Til tross for at det finnes mengder av interessante lukter på bakken kan de se på matmor/matfar. Og selv om de bare er små valper kan de komme når matmor /matfar roper på dem. De kan faktisk slå seg til ro ved siden av matmor/matfar under kaffepausen selv om det lukter godt av nybakte boller og det rundt omkring dem ligger andre valper.

En allmenn stemning av ro og fordragelighet har nå senket seg og det virker som om både valper og eiere er fornøyd med tilværelsen.

Mickie Gustafson er utdannet humanpsykolog. Hun har spesialisert seg på forhold såvel mellom mennesker som mellom mennesker og hund. I 25 år har hun arbeidet med utdanning innen områder som kommunikasjon, innlæring, stress mm.

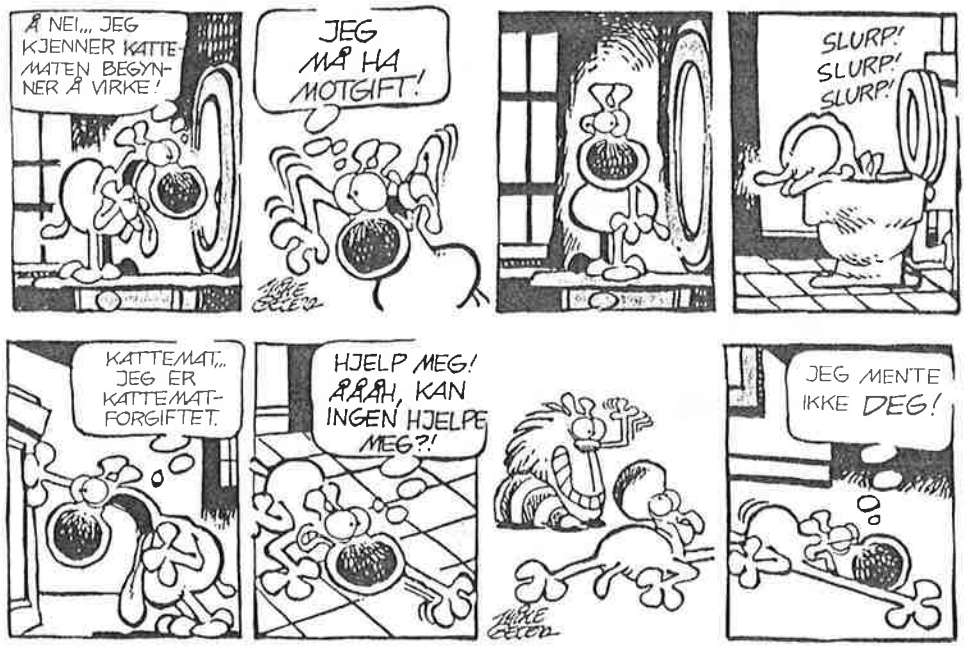

Valpens såkalte problemperioder

I løpet av hundens to første leveår går den gjennom en rekke utviklingsperioder. I noen er den mer motakelig for lærdom, i andre kan den være ganske problematisk å ha med å gjøre. Her følger ca. alder for «problemperiodene» og noen råd for hvordan man kan møte dem. Den anslåtte alder for disse periodene må oppfattes som ca. da det skiller en del fra rase til rase og selvfølgelig mellom miniatyrer - som er tidligere utviklet - og storvokste raser - som er senere utviklet. Tiden i valpekassen hos oppdretter er ikke med her.

13-16 uker **Halv kjønnsmodning. Valpen får økt lyst til å dominere.**

Det gjelder å dempe den dominante valpen uten å provosere fram for svarslyst og aggresjon. Det gjelder å lure den ved avledning og å ligge iforkant av valpen og hindre uønsket atferd. Det er viktig å rose ved ønsket atferd. Unngå kamplek.

Like viktig er det å «piffe opp» den engstelige og underlegne valpen. La den gjøre ting den mestrer. Forsiktig dralek der valpen noen ganger vinner filla.

7-10 mnd. **Fysisk kjønnsmodning.**

Første løpetid. Tispen er ofte ukonsentrert og i dårlig humør. Unge tisper bør ikke få innlæring av nye momenter eller dressur da de er ute av balanse. Hold vedlike allerede innlærte momenter og ikke still høye krav ved utførelsen. Ha det hyggelig sammen!

Hannhunden kan begynne å ri på mennesker og gjenstander. Dette er en dominannsatferd og må ikke godtaes. Bestemt korrigering og jobbing med allerede innlærte lydighetsmomenter vil sette ham på andre tanker. Han blir også mer interessert i tisper enn før. Perioden kan forårsake at unghunden glemmer å være renslig og be gynner å bite i ting.

17-22 mnd. **Psykisk modning.**

Dominante valper som ikke har fått «beskjed» om hvor på rangstigen de hører hjemme, blir virkelig vanskelige. Omplassering eller avliving kan bli resultatet. Man unngår dette ved å forebygge tidligere i opp-veksten. Det er derfor viktig at valpekjøperne vet om dette fra første dag med valpen.

Eksempler på forebygging:

Allerede fra første dag i nytt hjem begynner oppdragelsen av valpen. Konsekvent grensesetting som for et lite barn gjør valpen trygg og harmonisk. Hele familien må være enig i hva som skal være lov og ikke. Sitt før maten og før den får gå ut ol. er fine øvelser. Forsiktig apport- trening uten å stresse. Gå pent i bånd - uten å rykke. Innkalling med mye ros. Leting etter gjenstander. Sporgåing. - Øvelser som familien kan trene med valpen når den er i sine gode perioder og som man kan vedlikeholde når den er litt ute av lage. Viktig er det at treninga skjer på valpens premisser og at man ikke stresser eller stiller krav om store bragder. En valp må få leve ut sin barndom - vi er vel alle motstandere av barnearbeid?

Mer om dette emnet i neste nummer.

- Salg
- Internett
- Datakurs
- Programutvikling
- Konsulenttjeneste

Selbu IT-senter

Kurslokale i 2. etg. på Selbu Hotell

73 81 77 88 eller 73 81 75 47

e-mail: stigberg@sn.no

RESULTATBØRS

Utstillinger:

Trondheim, 11.-12. mai, Norsk Kennel Klub
Zeek (rottweiler) — Rune Alsethaug
1 JK - 1 JKK

Lillestrøm, juli, Norsk vinnerutstilling for schäferhund,
Kafka — Ove Egil Uthus
Norsk vinner kl. 4-6 mnd. tispe, 2. BIS valp

Mo i Rana, august, Schäferhundkl. avd Helgeland
Kafka — Ove Egil Uthus
BIS valp

Trondheim, 21. 22. sept., Norsk schäferh.kl. avd. Nordenfjelske
Kafka — Ove Egil Uthus
Vinner kl. 6-8 mnd., 2. BIS valp

Trondheim, 22. september, Norsk Rottweilerkl. avd. Trøndelag
Zeek — Rune Alsethaug
1 AUK - 1 AUKK - HP - 1 VK - Cert - 1 BHK - BIR

Stjørdal, 6. oktober, Norsk schäferh.kl. avd. Nord-Trøndelag
Nr 2 6-9 mnd.
Kafka — Ove Egil Uthus

Lydighetsprøver kl. I:

Trondheim 21. september, Nidaros Brukshundklubb
Scott (border collie) — Elin Setseng
2. premie

NVCh Tomboys Suger Rose (cocker sp.) — Wenche R. Krogstad
3. premie

Stjørdal 6. oktober, Norsk Schäferh.kl. avd. Nord-Trøndelag
Ingodds Zack (schäferhund) — Geir Arne Nordvik
2. premie

Scott — Elin Setseng
2. premie

Materiell til salgs

Overtrekksdress m/klubbmerke på ryggen, vindtett m/frotteför, todelt, burg/grønn/marine, str. S,M,L,XL	kr.	700,-
Collegegenser m/klubbmerke foran, mørk rød, str. M,L,XL	kr.	75,-
Klubbmerke, stoff	kr.	25,-
Klubbmerke, klister	kr.	10,-
Flatbånd til seletøy/halsbånd, pr. meter	kr.	16,-

Vi forhandler

HUNDEFÔR
LONE STAR®
HUBBARD

BlomsterBua
7580 Selbu

POSITIVE fritidstiltak fortjener støtte...

Vi gjør det med glede....

SELBU SPAREBANK